



**MINISTERSTVO PRÁCE  
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ**

**Možnosti využití programu Antivirus a dalších  
nástrojů MPSV k řešení současné situace na  
trhu práce**

Podkladový materiál RHSD

Říjen 2021  
Sekce zaměstnanosti  
Odbor politiky zaměstnanosti

## Obsah

Shrnutí.....	2
1. Situace.....	3
1.1. Současný stav zaměstnanosti .....	3
1.2. Cíl potenciálních opatření MPSV.....	3
2. Možná opatření ze strany MPSV.....	4
2.1. Znovuoživení Antiviru .....	4
2.2. Aktivace Kurzarbeitu .....	4
2.3. Další možná opatření (změny v oblasti pojistného).....	6
3. Reaktivace režimu B programu Antivirus.....	6
3.1. Soulad s podmínkami EU o volné soutěži .....	7
3.2. Lhůty .....	8
3.3. Harmonogram postupu.....	9
3.4. Skupina zaměstnavatelů s nárokem na příspěvek .....	9
3.5. Výše příspěvku a další podmínky .....	11
3.6. Finanční náročnost a zajištění prostředků .....	11

## Shrnutí

- V současnosti existuje významné riziko zhoršení dobré kondice trhu práce v důsledku problémů vybraných odvětví hospodářství z důvodu nedostatku vstupů, zejména v návaznosti na nedostatek polovodičů a z nich vyráběných čipů.
- Nedostatek vstupů je dozvukem zejména covidové krize. Dodávky vstupů byly omezeny v důsledku samotného koronaviru, nebo následných hospodářských obtíží.
- **Vysoké riziko hrozí zejména u automobilového průmyslu.** Přerušování provozu ohlásila již společnost ŠKODA AUTO a. s., a taktéž bylo ohlášeno propouštění v koncernu VW. Výroba automobilů je klíčovým odvětvím českého průmyslu s vysokým multiplikačním efektem.
- Riziko nedostatku vstupů a souvisejících hospodářských potíží bude přetrvávat minimálně do konce roku, spíše do poloviny roku příštího.
- V zájmu minimalizace škod na straně zaměstnavatelů, zaměstnanců i státu může Ministerstvo práce a sociálních věcí využít několik nástrojů.
- Nejrychlejší variantou řešení je podle současných informací **reaktivace režimu B programu Antivirus**. Období uznatelnosti výdajů tohoto režimu bylo sice ukončeno 31. 5. 2021, vláda je však zmocněna k vyhlášení nového období uznatelnosti.
- Režim B může být prodloužen až do konce platnosti programu Antivirus, ten končí 31. 12. 2021. Toto datum vychází z pravidel EK, konkrétně konce platnosti tzv. Dočasného rámce. Pouze díky tomuto rámci je totiž program Antivirus uznán za dovolenou veřejnou podporu. Ukončení Dočasného rámce tak ukončuje možnost uznání nákladů v jakémkoli režimu programu Antivirus. V současnosti EK připravila 6. revizi Dočasného rámce s návrhem jeho platnosti do 30. 6. 2022, což by umožnilo prodloužit i období uznatelnosti nákladů v režimu B až do 30. 6. 2022.
- Režim B může být reaktivován se všemi jeho parametry, nebo se změnami. Reaktivace beze změn je administrativně nejjednodušší, nejrychlejší a nejspíše nebude vyžadovat dodatečné signifikantní jednání s EK. Režim B může být reaktivován i se změnami. Zde se nabízí zejména omezit okruh způsobilých žadatelů jen na zaměstnavatele ze sektoru automotive. Tyto změny sice mohou přinést dodatečnou rozpočtovou úsporu, nicméně zvyšují riziko administrativních komplikací, nebo nutnosti dodatečného jednání s EK a tím i možného zpoždění reaktivace.
- Rozpočtové náklady lze vzhledem k absenci vstupních informací (rozsah a délka odstavek) odhadnout jen velmi obtížně. **Odhad výše měsíčních nákladů osciluje v závislosti na zvolené variantě mezi 0,44 mld. Kč až 1,7 mld. Kč.**
- V případě kladného vyjádření EK s reaktivací režimu B je možné **opatření plně spustit nejpozději od 7. 11. 2021 s tím, že náklady by byly zpětně uznatelné od 1. 10. 2021.**

## 1. Situace

### 1.1. Současný stav zaměstnanosti

Trh práce v ČR je i přes dopady pandemie v relativně dobré kondici. Vykazuje nadále vysokou míru zaměstnanosti, a to i přes mírný pokles v průběhu pandemie, i nízkou nezaměstnanost. Míra zaměstnanosti v 2. čtvrtletí 2021 dosahovala ve věkové skupině 20-64 let hodnoty 79,2 %, což znamenalo meziroční pokles o 0,2 p. b. Podíl nezaměstnaných osob k 30. 9. 2021 činil 3,5 %, uchazečů o zaměstnání bylo ke stejnému datu evidováno 262 142. Obecné statistiky však nevypovídají o potenciálních problémech konkrétních odvětví, zejména těch, které mají úzkou návaznost na globální trhy. V současné době se objevují problémy s nedostatkem některých komodit a strategicky klíčových polotovarů. V této souvislosti je vzhledem ke struktuře národního hospodářství relevantní zejména nedostatek polovodičů projevující se výpadky dodávek čipů pro automobilový průmysl.

Automobilový průmysl je pro Českou republiku zásadním, strategickým odvětvím zpracovatelského průmyslu. Ve 2. čtvrtletí 2021 bylo v České republice ve zpracovatelském průmyslu zaměstnáno cca 1 360 000 zaměstnanců, z toho v oddíle 29 – *Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů* 242 800 zaměstnanců (tj. 17,9 % všech zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu a 4,7 % všech zaměstnaných).

Omezení výroby ohlásila již společnost ŠKODA AUTO a. s., což bude mít nepříznivý dopad na navazující odvětví (dodavatele). Zároveň je nutné přihlídnout ke skutečnosti koncentrace do určitých regionů České republiky, kde společnost působí.

V tabulce níže uvádíme počet volných pracovních míst ve vybraných okresech v oblasti zpracovatelského průmyslu. Lze předpokládat, že případně uvolňovaní zaměstnanci by nejspíše hledali uplatnění opět ve zpracovatelském průmyslu, kde je nadto nejvyšší poptávka po pracovní síle. Z porovnání počtu zaměstnanců v automotive a počtu VPM ve zpracovatelském průmyslu je zjevné, že trh práce jako celek, ani regionální trhy práce, nejsou schopné pojmout případně propuštěné při vyšší vlně propouštění.

	<b>Mladá Boleslav</b>	<b>Rychnov nad Kněžnou</b>	<b>Trutnov</b>	<b>ČR</b>
VPM celkem	9 566	2 262	1 860	357 911
VPM průmysl	3 844	537	79	49 937
VPM automotive	2 174	332	10	12 806
Podíl automotive na VPM průmyslu	56,6 %	61,8 %	12,7 %	25,6 %

### 1.2. Cíl potenciálních opatření MPSV

Cílem potenciálních opatření MPSV je zachovat maximální možnou míru zaměstnanosti, a to zejména v klíčovém odvětví výroby automobilového průmyslu. Případná nečinnost může vést ke krachu řady zaměstnavatelů a propuštění zaměstnanců. Zejména v případech, kdy by došlo k propuštění klíčových zaměstnanců z důvodu přechodného výpadku výroby, může dojít k trvalému poškození české průmyslové základny vlivem odlivu kvalifikované pracovní síly. Tím by došlo k podvázání rozvojového potenciálu české ekonomiky v dalších letech, která nadto budou pro českou ekonomiku klíčová s ohledem na nutnost vyrovnat se zelenou a digitální transformací.

## 2. Možná opatření ze strany MPSV

### 2.1. Znovuoživení Antiviru

Cílený program podpory zaměstnanosti Antivirus schválen podle § 120 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) usnesením vlády č. 353 ze dne 31. 3. 2020. Program byl následně měněn navazujícími usneseními.

Poslední aktualizace programu usnesením vlády č. 599 ze dne 28. 6. 2021 obsahuje:

- Vymezení konce platnosti programu – 31. 12. 2021, a to v souladu s tehdejší platností tzv. Dočasného rámce.<sup>1</sup>
- Prodloužení doby uznatelnosti výdajů pro režim A (pouze karantény a izolace) do 31. 10. 2021.
- Doba uznatelnosti výdajů u režimu B, režimu A Plus a „nekaranténní“ části režimu A (uzavřené provozy) ukončena 31. 5. 2021 usnesením vlády č. 505 ze dne 31. 5. 2021.
- Dohody o poskytnutí příspěvku nutné uzavřít do 31. 10. 2021.

V rámci období platnosti programu je dána vládě pravomoc buď prodloužit nebo schválit nové období uznatelnosti výdajů.

K řešení hospodářských potíží souvisejících s pandemií je určen režim B programu Antivirus, který zaměstnavatelům kompenzuje část nákladů za dobu trvání překážek v práci dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), konkrétně<sup>2</sup>:

- § 207 zákoníku práce, zejména písm. a), tzv. prostoje
- § 208 zákoníku práce
- § 209 zákoníku práce (dříve tzv. částečná nezaměstnanost)

Z výše uvedeného vyplývá, že k řešení současné situace lze případně využít **Režim B programu Antivirus**. Příslušné relevantní překážky v práci vznikly z důvodu nedostatku čipů v Evropě, což souvisí s pandemickou situací v místě jejich výroby – JV Asie.

Úskalím je nutnost postupu podle Dočasného rámce, jehož platnost aktuálně končí 31. 12. 2021, do tohoto data musí být příspěvky poskytnuty. EK připravila 6. změnu Dočasného rámce prodloužující platnost Dočasného rámce do 30. 6. 2021 – **rozhodnuto by mělo být v nejbližších dnech**, pravděpodobně do konce října.

### 2.2. Aktivace Kurzarbeitu

Dne 1. 7. 2021 nabyla účinnosti novela zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), kterou se do zákona o zaměstnanosti implementuje opatření „příspěvek v době částečné práce“ (tzv. „kurzarbeit“, § 120a až § 120f, dále jen „PvČP“).

Opatření je veřejnou podporou, PvČP lze tedy poskytovat až po schválení ze strany EK, resp. jeho uznání za dovolenou veřejnou podporu, tzv. notifikací. Aby nedocházelo k situacím, kdy by členský stát (dále jen

---

<sup>1</sup> Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19. Příspěvky z programu Antivirus jsou poskytovány v souladu s pravidly pro veřejnou podporu v době pandemie dle tohoto Dočasného rámce, konkrétně režimy A a B dle bodu 3.10, režim A Plus dle bodu 3.1.

<sup>2</sup> Zvýrazněny paragrafy relevantní pro současnou situaci – hospodářské potíže způsobené nedostatkem čipů

„ČS“) zvýhodnil konkrétní podnik či odvětví a narušil tak soutěž na vnitřním trhu, jsou stanovena pravidla veřejné podpory (zakotveno v čl. 107-109 SFEU), která je třeba respektovat.

Před zahájením oficiálního procesu oznámení (notifikací) ČS zašle Komisi prvotní dokumenty (fáze tzv. pre-notifikace), které popisují záměr a dané nástroje. Následuje vyjádření Komise s cílem vyřešit nejasnosti bránící schválení opatření. Po ukončení pre-notifikace ČS podporu oficiálně oznámí (notifikuje) Evropské komisi. Ta vyhodnotí zda podporou nebude narušen vnitřní trh, a podporu schválí, tedy prohlásí za slučitelnou. Samotný proces notifikace standardně u Evropské komise zabere cca dva měsíce.

V procesu schvalování PvČP se Česká republika nyní nachází ve fázi pre-notifikace a každým dnem je očekáván první soubor doplňujících dotazů ze strany Komise.

#### Chronologie uskutečněných kroků ve vztahu k notifikaci Kurzarbeitu:

- O záměru zahájit notifikační proces Kurzarbeitu byl UOHS informován 17. 6. 2021. Proces notifikace bylo možné zahájit 23. 6. 2021, kdy byl zákon publikován ve Sbírce zákonů;
- Dne 12. 7. 2021 bylo MPSV informováno ze strany UOHS, že od 16. 7. 2021 do konce srpna čerpají příslušní pracovníci EK dovolenou a nové případy zaslané v červenci a srpnu ze strany EK nebudou do září řešeny;
- Od 16. do 26. 7. 2021 byla připravována potřebná dokumentace pro notifikaci (formuláře, překlady relevantních dokumentů);
- 27. 7. 2021 byly na UOHS předány základní informace k notifikaci;
- 6. 8. 2021 byla na UOHS předána finální dokumentace k postoupení EK;
- 9. 8. 2021 EK prostřednictvím UOHS potvrdila přijetí případu k předběžnému posouzení – přiděleno číslo SA.64425, MPSV informováno 10. 8. 2021;
- 21. 9. 2021 – 1. urgence prostřednictvím UOHS na EK;
- 1. 10. 2021 – 2. urgence prostřednictvím UOHS na EK; EK se na pracovní úrovni vyjádřila, že zpracovává a v nejbližší době zašle své připomínky/dotazy – dosud nezasláno;
- 7. 10. 2021 – 3. urgence prostřednictvím UOHS na EK;
- 13. 10. 2021 proběhl telefonický rozhovor ministryně práce a sociálních věcí Jany Maláčové s výkonnou místopředsedkyní Evropské komise a komisařkou pro hospodářskou soutěž Margrethe Vestagerovou, v rámci něhož paní ministryně znovu apelovala na zrychlení procesu ze strany EK.

Vzhledem k tomu, že **notifikace není v současné době ukončena – opatření nelze aktivovat!**

Navíc, PvČP neslouží k řešení situace, kdy je zaměstnavatel nucen **úplně uzavřít provoz** (po celý měsíc). **Rozsah překážek v práci při použití PvČP musí být v intervalu 20 % - 80 %**. Rozsah je počítán souhrnně za všechny zaměstnance části (provozovny) zaměstnavatele za celý kalendářní měsíc, lze jej tedy použít při částečné odstavce, nikoliv úplně.

Opatření se nicméně může aktivovat až vydáním nařízení vlády, které stanovuje jak důvody pro aktivaci PvČP, tak konkretizuje některé jeho dílčí parametry.

**Rizika aktivace PvČP - Kurzarbeitu:**

- Opatření stále není notifikováno – jeho aktivace před schválením ze strany EK by bylo nedovolenou veřejnou podporou.
- Další časová prodleva při formulování vládního nařízení.
- Nové opatření – nejsou zaběhnuty administrativní procesy, riziko chybovosti jak u zaměstnavatelů, tak ÚP ČR.
- Optimistický předpoklad: spuštění nejdříve na jaře 2022, výdaje nelze uhradit zpětně.

**2.3. Další možná opatření (změny v oblasti pojistného)**

K dalším možnostem v resortu MPSV se řadí opatření použitá jak v loňském roce při pandemii, tak letos v případě zmírnění dopadů tornáda. Jedná se o:

- Odložení plateb na sociální pojištění, resp. prominutí či zmírnění penále za jeho pozdní úhradu
- Úplné prominutí plateb sociálního pojištění

Tato opatření by však byla plošná, nikoliv selektivní. Selektivní přístup by byl administrativně velmi komplikovaný a nákladný. Jakákoliv změna v placení pojistného by dále musela být provedena zákonem, jehož účinnost není reálná v roce 2021. Nadto, jakékoliv prominutí platby na sociální pojištění či zmírnění nebo odpuštění pojistného je veřejnou podporou a byla by nutná notifikace ze strany EK. Možnost aplikace takového opatření tedy není dříve než za 5 – 6 měsíců, v takovém případě by však již neplnila svůj účel.

**Opatření by tedy nemohlo být aplikováno včas a jako plošné je značně nákladné, přičemž pro zasažené zaměstnavatele představuje nižší podporu než cílené poskytnutí finančních prostředků**

**3. Reaktivace režimu B programu Antivirus**

Plná nebo částečné reaktivace programu Antivirus je nejrychlejším a administrativně nejméně náročným řešením. Reaktivace by se týkala **režimu B programu Antivirus**, s případnými úpravami dle variant uvedených dále.

**Základní parametry režimu B**

- Příspěvek poskytován na náhradu mzdy (+pojistné) vyplacené zaměstnanci za dobu trvání překážky v práci podle § 207, 208 a 209 zákoníku práce. Režim tedy pokrývá veškeré situace, které odstávkou automobilek mohou vzniknout – výpadek vstupu (§ 207), omezení odbytu (§ 209) či jiné blíže nespecifikované důvody na straně zaměstnavatele (§ 208).
- Výše příspěvku: 60 % náhrady mzdy + pojistného, tedy nákladů za dobu překážky v práci, maximálně 29 000 Kč na zaměstnance za měsíc.
- Není stanoven ani minimální ani maximální rozsah překážek v práci.

V současné době je režim B programu Antivirus neaktivní, resp. bylo ukončeno období uznatelnosti výdajů (do 31. 5. 2021). Schéma programu je však platné do 31. 12. 2021 a vláda je zmocněna v období platnosti programu vyhlásit nové období uznatelnosti výdajů. Platnost programu je omezena Dočasným rámcem – EK připravuje jeho novelizaci a prodloužení do 30. 6. 2022.

**Program Antivirus má funkční IT zajištění** a nastavené procesy. Většina zaměstnavatelů má pravděpodobně již uzavřeny dohody o poskytnutí příspěvku – nebude nutné znovu žádat a uzavírat

dohody nové. **U dohod uzavřených na jaře 2020 bude nutné zajistit jejich „aktualizaci“** dle následně uzavíraných plošných dodatků, pokud tyto již nebyly uzavřeny. Pokud zaměstnavatel od jara loňského roku příspěvek nečerpá, nemusel uzavírat následné plošné dodatky

### Způsob implementace

- V případě stanovení zásadních nových podmínek pro poskytnutí příspěvku v režimu B MPSV konzultuje nové podmínky s EK.
- **Vláda vydá usnesení**, které vymezí nové období uznatelnosti výdajů pro režim B, popřípadě stanoví nové podmínky pro poskytnutí příspěvku v režimu B. Případné nové podmínky (omezení pro nové období uznatelnosti výdajů) budou přílohou usnesení vlády.
- Režim B je možné při vymezení nového období uznatelnosti výdajů částečně upravit ve smyslu omezení okruhu příjemců.
- **Není nutné uzavírat nové dohody**, je ale nutné zajistit aktualizaci dříve uzavřených dohod tak, aby odpovídaly poslednímu znění.<sup>3</sup> Umožňují příspěvek poskytovat podle změněných pravidel, jestliže je takováto změna uvedena v usnesení vlády a jestliže je ve prospěch zaměstnavatele. **Vymezení nového období uznatelnosti výdajů je ve prospěch zaměstnavatele.**

### 3.1. Soulad s podmínkami EU o volné soutěži

Program Antivirus se řídí podmínkami Dočasného rámce, konkrétně v případě režimu B jde o poskytování mzdových subvencí podle bodu 3. 10 Dočasného rámce. Program je takto notifikován, a tedy schválen EK jako dovolená veřejná podpora.

Notifikována (schválená) je **pouze plošná varianta režimu B**, nikoliv sektorově či jinak omezená. Změna programu musí být oznámena EK, přičemž pokud nedochází k jiným změnám než prodloužení či změna rozpočtu, je možné využít zjednodušeného oznámení.

V případě zpřísnění podmínek oproti notifikované variantě, tj. sektorové či jiné omezení okruhu příjemců, by bylo nutné projít notifikací – diskutabilní je využití zjednodušeného oznámení.

#### Nicméně:

- Dočasný rámec, bod 3.10 (mzdové subvence), přímo předjímá možnost omezení podpory **pouze na regiony či odvětví** obzvláště postižené šířením nákazy COVID-19, viz. odst. 43, písm. b) Dočasného rámce.
- Dočasný rámec, bod 3.10 nestanovuje limit výše podpory ve smyslu absolutní kumulativní částky (oproti bodu 3.1, v němž je stanoven limit podpory poskytnuté dle tohoto bodu na jeden podnikatelský subjekt za dobu platnosti Dočasného rámce).
- 6. změna Dočasného rámce dále v odst. 20 předjímá úpravy existujících opatření v souvislosti s prodloužením doby platnosti Dočasného rámce, stejně jako jejich přizpůsobení pro odvětví zvláště zasažená krizí.

---

<sup>3</sup> Poslední znění dohod umožňují příspěvek poskytovat podle změněných pravidel, jestliže je takováto změna uvedena v usnesení vlády a jestliže je ve prospěch zaměstnavatele. Vymezení nového období uznatelnosti výdajů je ve prospěch zaměstnavatele. Nemusí být však uzavřeny u všech zaměstnavatelů – k uzavírání „povinných“ plošných dodatků docházelo jen při předložení vyúčtování, bez jejich uzavření nebylo následně možné příspěvek poskytnout



- V zásadě Dočasný rámec umožňuje omezit podporu jen na určitá krizí zasažená odvětví, byť zpravidla v kontextu odvětví zasažených restriktivními opatřeními.
- V rámci podpor zaměstnanosti existují v zemích EU odvětvově zaměřená opatření – v případě opatření v oblasti sociálního či zdravotního pojištění lze zmínit opatření v Rumunsku a Maďarsku (kde jsou úlevy poskytovány v sektoru turismu, pohostinství, ubytování a kultuře) či v rámci schémat STW (kurzarbeit) v Německu, kde je STW zvýšeno v odvětví chemie a kovoprůmyslu.

### 3.2. Lhůty

Využitelnost reaktivace režimu B programu Antivirus je závislá na možnostech použití Dočasného rámce. Aktuálně končí platnost Dočasného rámce 31. 12. 2021. Jak bylo uvedeno výše EK připravuje **6. změnu Dočasného rámce** prodlužující toto opatření do **30. 6. 2022**.

K návrhu 6. změny Dočasného rámce již proběhla konzultace a byly EK zaslány připomínky. Dle vyjádření UOHS je **rozhodnutí EK o 6. změně očekáváno v nejbližších dnech**. Lze předpokládat, že vydáno bude do konce října.

**Pokud by Dočasný rámec nebyl prodloužen**, je možné poslední příspěvky z programu Antivirus poskytnout do 31. 12. 2021, tj. vyúčtování musí být zasláno do tohoto data a **lze pokrýt pouze měsíce říjen a listopad 2021**. Přičemž vyúčtování za měsíc listopad 2021 bude nutné zaslat ÚP ČR max. do poloviny prosince 2021.

**Pokud dojde k prodloužení Dočasného rámce**, lze pokrýt příspěvky období až do 30. 4. 2022 (maximálně do 31. 5. 2022, pokud bude zajištěna výplata do 30. 6. 2022).

**Počátek** nově vymezeného období uznatelnosti výdajů je navrhován nejdříve na **1. 10. 2021**. To umožní pokrýt i výpadky v práci v průběhu října.

**Ukončení:** MPSV navrhuje variantní ukončení období uznatelnosti výdajů:

#### **Varianta I: pevným datem**

V případě prodloužení Dočasného rámce do 30. 4. 2022 (popřípadě jiné datum) s možností předčasného ukončení. Předčasné ukončení by provedla vláda usnesením s tím, že takto stanovená doba uznatelnosti výdajů nesmí skončit dříve než 2 celé kalendářní měsíce po vydání příslušného usnesení

Zároveň bude vláda zmocněna k případnému prodloužení.

#### **Varianta II: kluzným datem**

Období uznatelnosti výdajů bude navázáno automaticky na změny Dočasného rámce. V usnesení vlády bude konstatováno, že období uznatelnosti výdajů se končí 2 měsíce před ukončením platnosti Dočasného rámce dle jeho aktuálního znění. Vládě bude zároveň ponechána pravomoc na dřívější ukončení doby uznatelnosti výdajů s tím, že takto stanovená doba uznatelnosti výdajů nesmí skončit dříve než 2 celé kalendářní měsíce po vydání příslušného usnesení.

Tato varianta je vhodná zejména pokud by usnesení vlády bylo vydáno před rozhodnutím EK o prodloužení Dočasného rámce

### Varianta III: kombinované datum

Pevně stanovit konec uznatelnosti výdajů na 30. 11. 2021 s tím, že po tomto datu se datum ukončení uznatelnosti výdajů řídí Dočasným rámcem dle varianty II. Optimální varianta, pokud by usnesení vlády o reaktivaci režimu B bylo vydáno před rozhodnutím EK o prodloužení Dočasného rámce.

Podmínkou poskytnutí příspěvku v programu Antivirus je předložení vyúčtování za příslušný měsíc do konce následujícího kalendářního měsíce (vyúčtování za říjen nutno předložit do konce listopadu). Oproti dosavadnímu nastavení programu Antivirus MPSV navrhuje, aby v případě, že dojde k prodloužení Dočasného rámce, mohli zaměstnavatelé vyúčtování za měsíc říjen předložit do konce prosince, pokud k prodloužení nedojde, navrhuje MPSV zachovat stávající lhůty.

### 3.3. Harmonogram postupu

Rámcový harmonogram kroků nezbytných k reaktivaci režimu B programu Antivirus

1. 18. 10. 2021 - Doporučení RHSD ke zvolené variantě.
2. Do 20. 10. 2021 - Vypracování rámcového (bodového) konceptu reaktivační opatření a jeho zaslání k předběžnému posouzení EK.
3. Do 1. 11. 2021 - Vydání usnesení vlády o reaktivaci režimu B, příprava materiálu MPSV zabere cca 3 dny.
4. Souběžně – příprava dokumentace pro oznámení EK změn programu Antivirus (musí být ale shoda na parametrech, v opačném případě možné až po finálním schválení vládou).
5. Do 25. 10. 2021 postoupení dokumentace UOHS pro předání EK (oficiální notifikace).
6. Do 1. 11. 2021 příprava upravené metodiky.
7. Nejpozději od 7. 11. 2021 příjem vyúčtování – v případě reaktivační režimu B zůstávají v platnosti již uzavřené dohody, ty budou aktualizovány automaticky s předložením vyúčtování.

### 3.4. Skupina zaměstnavatelů s nárokem na příspěvek

MPSV navrhuje reaktivaci režimu B v následujících variantách omezení příjemců podpory. V prvním případě se jedná se o plošnou variantu, která je prostou reaktivací režimu B pro všechny zaměstnavatele ve mzdové sféře. Druhou variantou je omezení příjemců výhradně na zaměstnavatele v automobilovém průmyslu.

#### Varianta 1: Plošná

*Výhody:*

- Administrativně nejjednodušší, není nutné nastavovat dodatečný mechanismus oprávněnosti poskytnutí příspěvku.
- Lze EK oznámit ve zjednodušeném režimu a neočekává se problém s přijetím na straně EK.
- Možno postihnout širší okruh zaměstnavatelů, zejména zaměstnavatelů v odvětvích navázaných na automobilový průmysl – například zaměstnavatelé v oblasti textilní výroby (potahy, atd...).

- Zároveň možnost postihnout i další odvětví, která mohou mít problém s nedostatkem čipů (např. výroba hraček, elektroniky apod.).

#### *Nevýhody:*

- Finanční nákladnost.
- Umožní vstup zaměstnavatelů, jejichž primárním problémem není nedostatek čipů či jiných vstupních surovin, bez možnosti ověření, zda problémem je skutečně narušení globální ekonomiky či špatná manažerská rozhodnutí. Umožní vstup např. i cestovních kanceláří a agentur či poskytovatelů ubytovacích služeb.

### **Varianta 2: Cílená**

Nové období uznatelnosti výdajů pro režim B bude vymezeno **pouze pro určité odvětví** či určitý okruh zaměstnavatelů. Podpora bude omezena pouze na zaměstnavatele v oblasti automobilové výroby, tj. zaměstnavatele činné v předem definovaném oddílu CZ NACE, v případě automotive konkrétně *oddíl 29 – Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů*<sup>4</sup>.

#### *Výhody*

- Finančně méně nákladné.
- Více cílené – postihne skutečně jen výrobce automobilů a jejich součástí, kde je indikován nejvíce negativní dopad chybějících vstupů.

#### *Nevýhody*

- Potenciálně problém se schválením ze strany EK (omezení jen na vybraný segment hospodářství může vést z pohledu EK k narušení hospodářské soutěže) + delší notifikace, pravděpodobně nelze využít zjednodušeného ohlášení.
- Pokud by bylo spuštěno bez předchozího souhlasu EK, hrozí v případě jejího negativního stanoviska povinnost vrácení neoprávněně poskytnuté podpory.
- Potenciálně negativní reakce jiných zasažených sektorů, které se taktéž potýkají s hospodářskými problémy v podobě snížené poptávky po jimi poskytovaných službách (např. některé subjekty v oblasti cestovního ruchu).
- Administrativně složitější:
  - nutnost přípravy nových metodických dokumentů a úprava IT řešení, odhad MPSV posun realizace zhruba o týden až dva (neovlivní ale počátek uznatelnosti výdajů);
  - zvýšená zátěž ÚP ČR (poskytovatele) při posuzování způsobilosti žadatelů – nutnost kontroly zařazení zaměstnavatele do klasifikace CZ-NACE a s tím spojené zvýšené riziko neuznatelných výdajů a jejich následné vymáhání.

---

<sup>4</sup> Tento oddíl zahrnuje výrobu motorových vozidel pro přepravu osob nebo nákladu. Zahrnuje také výrobu různých dílů, příslušenství a výrobu přívěsů a návěsů. Zahrnuje rovněž výrobu motorů atd.

## Varianty zacílení a prokazování

### Varianta 2A – „Automotive“

- Okruh zaměstnavatelů omezit jejich ekonomickou činností, režim B reaktivovat pouze pro zaměstnavatele, kteří byli **ke dni 1. 10. 2021 vedeni v oddíle 29 - Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů** dle klasifikace CZ-NACE.
- Tuto skutečnost zaměstnavatel čestně prohlásí ve vyúčtování. ÚP ČR ověří vůči rejstříku ekonomických subjektů.

### Varianta 2B – „Rozšířená“

- Varianta 2A doplněná o navazující segmenty – tj. zaměstnavatel, který nemá registrovanou ek. činnost v oddíle 29 CZ-NACE alternativně čestně prohlásí, že důvodem vzniku překážek v práci je odřeknutí zakázky ze strany odběratele/dodavatele, který má registrovanou ek. činnost v oddíle 29 CZ-NACE.
- Obtížné prokazování, že výpadek u navazujících odvětví je natolik zásadní, že vedl k uzavření provozu, resp. že nebylo možné nalézt jiný odbyt či jiného dodavatele.

## Problematika agentur práce

Pro agentury práce je v programu Antivirus nastavena specifická podmínka – pracovní poměr zaměstnance musel vzniknout před 12. březnem 2020. Pokud by se reaktivace režimu B programu Antivirus měla týkat rovněž agentur práce (přichází v úvahu u varianty 2B), byla by tato podmínka pro agentury práce značně limitující – pravděpodobně by vyloučila z podpory drtivou většinu dočasně přidělovaných zaměstnanců.

### 3.5. Výše příspěvku a další podmínky

Výše příspěvku a další podmínky zůstanou zachovány jako v režimu B programu Antivirus v poslední platné verzi, tj.:

- výše příspěvku 60 % vyplacené náhrady mzdy + z ní odvedeného pojistného, maximálně 29 000 Kč na zaměstnance měsíčně;
- pouze zaměstnanci v pracovním poměru, pracovní poměr musí v době podání vyúčtování trvat alespoň tři měsíce a zároveň musí v době podání vyúčtování stále trvat. V době podání vyúčtování zároveň nesmí běžet výpovědní doba;
- příspěvek poskytován jako refundace – zaměstnavatel nejprve musí vyplatit náhradu mzdy a odvést pojistné, teprve poté může předložit vyúčtování;
- vyúčtování nutno doložit do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci vyúčtovávaném – v případě, že dojde k prodloužení Dočasného rámce, navrhuje se pro měsíc říjen nastavit jako nejzazší datum konec prosince

### 3.6. Finanční náročnost a zajištění prostředků

Pro odhad finančních dopadů je využito zkušenosti s programem Antivirus při poslední významné odstavce v automobilovém průmyslu, tj. v průběhu 1. vlny pandemie na jaře 2020. Vzhledem k tomu, že

podmínky poskytování příspěvku při reaktivaci režimu B zůstanou zachovány, lze data týkající se čerpání v 1. vlně pandemie považovat za dostatečně relevantní pro vymezení finanční nákladnosti.

V měsících **březen – květen 2020** bylo v rámci programu Antivirus v sektoru automotive (oddíl 29 CZ-NACE) v režimu B:

- Podpořeno 272 zaměstnavatelů v sektoru automotive, tj. 0,7 % příjemců v tomto období (měsíční průměr).
- Vyplaceno průměrně měsíčně 934,3 mil. Kč (celkem 2,8 mld. Kč), tj. 33,5 % vyplacených prostředků (průměrně měsíčně) v režimu B.
- Podpořeno 94 236 zaměstnanců (měsíční průměr), tj. cca 27,4 % zaměstnanců podpořených průměrně měsíčně v tomto období.
- Maximum v dubnu 2020 – 110 837 zaměstnanců, celkem v režimu B v celé ČR v dubnu 2020 podpořeno režimem B 422 727 zaměstnanců.

Přímo u nejvýznamnějších výrobců automobilů bylo v dubnu 2020 programem Antivirus, režim B, podpořeno cca 36 000 zaměstnanců, multiplikační efekt byl tedy hrubě odhadnut cca 2,1 v rámci odvětví výroby motorových vozidel – není tedy započtena multiplikace na další navazující odvětví (např. textilní při výrobě potahů apod.)

**MPSV nemůže z důvodu nedostatku vstupních informací provést realistický odhad finančních dopadů reaktivace režimu B programu Antivirus. Zejména není znám rozsah a doba předpokládané odstávky z důvodu nedostatku vstupů.**

#### **Maximální varianta**

- úplná odstávka výroby ve všech významných automobilkách – rozsah obdobný dubnu 2020
- měsíční náklad v **cílené variantě: 1,597 mld. Kč<sup>5</sup>**
  - Vychází čistě z modelace dubna 2020
- měsíční náklad v **plošné variantě: 1,710 mld. Kč<sup>6</sup>**

#### **Realistická varianta**

- odstávka pouze části provozu automobilek odpovídající cca 10 000 zaměstnancům měsíčně + multiplikátor na návazná odvětví v automotive 2,1. Celkem měsíčně zaměstnanců cca 31 000.
- měsíční náklad v **cílené variantě: 436,8 mil. Kč**
- měsíční náklad v **plošné variantě: 549,3 mil. Kč<sup>7</sup>**

<sup>5</sup> Odpovídá výši nákladů na režim B programu Antivirus v dubnu 2020 v oddíle 29 CZ-NACE (sektor automotive), kdy došlo k odstávce ve všech českých automobilkách

<sup>6</sup> U plošné varianty jsou připočteny i odhadované náklady ve výši 112,5 mil. Kč za zaměstnavatele nenavázané na automotive, u nichž je předpokládán taktéž v stup do režimu B z důvodu omezení odbytu či dodávek. Konkrétně se jedná o oblast stavebnictví (přerušení prací v zimních měsících), cestovní kanceláře a ubytovací zařízení (úbytek turistů), a to následovně: 10 000 zaměstnanců ze sekce ubytování s jednotkovou měsíční částkou 6 500 Kč + 2 800 zaměstnanců ve stavebnictví (obdobně jako v dubnu 2020) s jednotkovou částkou 9 600 Kč + 2 000 zaměstnanců cestovních agentur s jednotkovou částkou 10 300 Kč.

<sup>7</sup> Za automotive stejné náklady jako v cílené variantě (436,8 mil. Kč) + náklady zaměstnavatelů z jiných sektorů shodné s maximální variantou (112,5 mil. Kč)

Výše uvedené náklady jsou odhadovány na nejbližší měsíce, tj. za říjen – prosinec 2021, od roku 2022 předpokládáno postupné zajištění dodávek (při příznivém vývoji) či naopak vliv propouštění (při negativním vývoji).

#### **Finanční alokace programu Antivirus**

	stav rozpočtu	čerpání k 13.10.2021	<b>zůstatek</b>
<b>celkem</b>	25 643 362 470 Kč	25 586 420 546 Kč	<b>56 941 924 Kč</b>

Finanční alokace programu Antivirus pro rok 2021 v objemu 25,6 mld. Kč je zajištěna prostředky z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky Prostředky na podporu podnikání ve výši 13,6 mld. Kč a vnitřními zdroji rozpočtové kapitoly MPSV (včetně nespotřebovaných prostředků programu Antivirus z roku 2020 a využití prostředků operačního programu Zaměstnanost v objemu 2,5 mld. Kč).

S ohledem skutečnost, že alokace prostředků programu Antivirus je téměř vyčerpána a pro rok 2022 nejsou v návrhu rozpočtu na rok 2022 zahrnuty prostředky na program Antivirus, je nutné pro plynulou výplatu prostředků vyúčtování za měsíce říjen a listopad 2021 zabezpečit finanční prostředky v rámci rozpočtu roku 2021, pro výplatu vyúčtování za měsíce prosinec 2021 a následující měsíce je nutné zabezpečit finanční prostředky v rámci rozpočtu roku 2022.